

Besked om de Betæneligheder, som denne alt for hurtige Kronestigning forvoldte. Aarsagerne til denne er mangfoldige. Jeg skulde tro, at man kom det rette nærmest, naar man sagde, at alle de Midler, som Valutaraadet i sin Tid anviste til at standse Kronens Fald og fremme en langsom Stigning, har virket samtidig. Valutaraadet skrev den Gang, at de Midler, man kunde benytte, var dels banktekniske Midler, dels Forbedring af Betalingsbalancen, dels Begrænsning af Befolkningens Købeevne, dels Fremskaffelse af Balance paa Statens og Kommunernes Budgetter og endelig udenlandske Laan. Alle disse Veje er gaaet i den Tid, der er forløbet, siden Valuta-loven blev vedtaget.

De banktekniske Midler er blevet benyttet, for saa vidt som Diskontoen stadig er holdt højt oppe og Kreditindskrænkingspolitikken er fortsat i samme Spor, som den begyndte i Marts i Fjor. Betalingsbalancen er i betydelig Grad forbedret, ikke mindst vel paa Grund af den stedfundne store Arbejdskamp, der har gjort, at Industrien ikke havde Brug for at indføre Raastoffer, og at Forbruget i store Dele af Befolkningen blev nedsat. Dette Middel hænger sammen med Begrænsningen af Befolkningens Købeevne, hvortil utvivlsomt Arbejdskampen ogsaa har virket. Men hertil kommer det ejendommelige, at selve det Forhold, at Kronen stiger, og at der er Tillid til, at den vil fortsætte Stigningen, har medført en Slags Køberstrejke, ikke en Køberstrejke af samme Art som den, der indledede den forrige store Krise, ikke en Detailkøberstrejke, men en Køberstrejke fra Detailhandelen overfor Engros-Handelen, Detailhandelen holder sig tilbage og vil ikke købe, og Engros-Handelen og Importørerne vil ikke købe udefra, fordi man gaar ud fra, at naar man opsætter sine Køb, vil man kunne købe billigere.

Det næste Punkt var Fremskaffelse af Balance paa Statens og Kommunernes Budgetter. Der er slet ingen Tvivl om, at den saare maalbevidste Politik, som den nuværende Regering har ført for at skabe den bedst mulige Balance paa Statens Budget og Orden i Statens Finanshusholdning, ogsaa har medvirket til Bedring af Kronen.

Endelig var der udenlandske Laan. Aviserne har omtalt adskillige af disse, Hypotekbankens, Telefonselskabets, Burmeister & Wains ret store Dollarlaan er omtalt, men ved Siden af disse har ogsaa det øvrige private Erhvervsliv, uden at det er naaet til Aviserne, optaget ikke saa smaa Laan i Udlandet, og hertil kommer,

at — ogsaa ud fra den nuværende Tillid til, at Kronen vil stige — Rembourser i Udlandet forlænges, de lukkes ikke, de forlænges, man haaber at kunne slippe nemmere fra det. Alle disse fem Midler, som Valutaraadet i sin Tid paapegede, har virket samtidig, og alt dette har i allerhøjeste Grad fremskyndet Kronens bratte og voldsomme Stigning. Skal vi stoppe den — og alle fra samtlige Erhvervslivets Grene er enige om, at denne bratte Stigning maa standses —, er det givet, at saa maa vi først og fremmest standse denne Tillid til, at den vil stige stærkere og stærkere, saa at der ikke — hverken legitimt eller illegitimt — spekuleres i denne Stigning.

Jeg tror, at Valutaudvalget har opnaaet noget i den Henseende ved den Udtalelse, vi har modtaget fra Nationalbanken, som klart har sagt, at den vil rette sine Bestræbelser paa at undgaa de store Svingninger i Valutakursen, og Banken har til det Formaal samlet betydelige Forraad, som den vil sætte ind paa at gøre disse Svingninger saa smaa som muligt *saavel i den ene som i den anden Retning*. Det er her klart og tydeligt sagt, at Nationalbanken vil gøre sit til, at Kronens Stigning ikke fortsættes, saaledes som den hidtil er foregaaet, og jeg tror, vi skal lægge Vægt paa dette og haabe, at vi derved noget svækker den Tillid, som Spekulanter har haft til, at Kronen vil stige meget stærkt, og at der derved vil bringes mere Ro paa Valutamarkedet. Men det er klart, at den urolige Tilstand, som vi for Øjeblikket lever i paa Valutamarkedet, kan ikke vedblive langt ud i Fremtiden. Erhvervslivet klager, uden at Erhvervslivet samlet er i Stand til paa nærværende Tidspunkt at udtale sig om, hvad der skal gøres uden paa et enkelt Punkt.

I sin Tid, da Valutaraadet sluttede sine Overvejelser, udtalte det: „Valutaraadet er enigt med Ministeriet i, at der ikke nu bør planlægges eller træffes Beslutning om en Nedsættelse af Kronens Guldværdi, men at alle Bestræbelser bør rettes paa at standse Kronens Fald og fremme en Bevægelse opad.“ Nu er der, siden Valutaraadet afgav sin Betænkning, forløbet en rum Tid, og vi har lært meget i den Tid. Nu er Valutaraadet blevet klar over, at nu bør man, saa snart den nuværende ustabile Tilstand er afløst af noget mere Ro paa Valutamarkedet, saaledes at man kan se, i hvilket Leje Kronen nu vil lægge sig, tage nærmere Bestemmelse om vor fremtidige Valutapolitik. Man vil af en Udtalelse, som Valutaraadet har udsendt, have set,